

بررسی جایگاه میترا و نمود آن بر روی پرچم ایران باستان

فایزه حسن نیا

کارشناس ارشد پژوهش هنر

چکیده

نمادپردازی در پرچم ایران در دوره های مختلف تاریخی پیش از اسلام مرسوم و معمول بوده است. اقوام ایرانی که در اعصار گذشته به آئین زرتشتی و سپس اسلام روی می آوردند، بسیاری از نمادهای موجود در آئین و فرهنگ خویش را در پرچم خود به کار می گرفتند که این به کارگیری با مقاصد خاصی همراه بوده است، گاهی در میادین جنگ و کارزار، به نشان فتح و پیروزی و به رخ کشیدن اقتدارشان، زمانی برای نمایاندن شخصیت الهی، آسمانی و معنوی پادشاهان و هنگامی هم به عنوان نشان فرقه یا گروهی مذهبی برای گسترش و ترویج دینشان بوده است. این تحقیق در پی بررسی این است که استفاده از نقش میترا بر روی پرچم با چه هدف و برای تداعی چه مفاهیمی صورت گرفته است. روش تحقیق به صورت توصیفی-تحلیلی و تحلیل داده ها به صورت کیفی و روش مطالعه مطالب کتابخانه ای از طریق فیش برداری و تصویرخوانی است. از آنجا که هدف از تحقیق جستجوی مفاهیم نقش میترا در اسطوره ها و دستاوردهای فرهنگی و تاریخی و یادمان های نیاکان و نمود آن بر روی پرچم ایران است. تنها توجه به شکل ظاهری متن کافی نیست. نشانه به شکل منفرد وجود ندارد. رنگ ها و نگاره ها با چگونگی نژاد، اسطوره ها پیوندی ناگسستنی دارد چنان که نشانه نیرومندی، استواری، ماندگاری، پیرومندی و حاکمیت به شمار می آید. از این رو پیکره میترا را به دلیل برتری به عنوان نمادی از خود و طایفه اش برگزیده و از نقش آن بر روی پرچم بهره جسته است.

واژگان کلیدی: میترا، پرچم، ایران باستان